

GÓRNICZE ŚWIĘTO

KARINA MUCHA

IWONA PIETRUCHA

ANNA STALMACH-TKACZ

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania wychowania przedszkolnego

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Agnieszka Karczewska-Gzik

Recenzja merytoryczna – dr Anna Kienig

Maria Ferenc

dr Beata Rola

Urszula Borowska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019

Ośrodek Rozwoju Edukacji

Aleje Ujazdowskie 28

00-478 Warszawa

www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Tytuł zajęć:

Górnice święto

Cel główny:

kultywowanie lokalnych tradycji.

Cele szczegółowe:

inicjuje zabawy konstrukcyjne z wykorzystaniem materiału plastycznego i naturalnego, przedstawia swoje uczucia i emocje, używając charakterystycznych dla dziecka form wyrazu, używa zwrotów grzecznościowych podczas powitania i pożegnania, reaguje na proste polecenia w gwarze, powtarza rymowanki.

Metoda projektu:

Techniki: spotkanie z ciekawym człowiekiem, wykorzystanie TIK, rozmowa, taniec, skecz, inscenizacja, zabawy plastyczne, zabawy ruchowe, zabawa kulinarna, spacer.

Formy pracy: praca z całą grupą, praca w zespołach, praca indywidualna.

Środki dydaktyczne: duża ilustracja górnika zakryta paskami papieru bądź tablica multimedialna, ilustracje strojów górniczych bądź oryginalny mundur galowy, czapki górnicze, rekwizyty do inscenizacji, produkty do przygotowania makówek, materiały do wykonania makiety kopalni (pudełko, gałązki, czarny papier, kleje, węgiel do rysowania itp.).

Opis przebiegu zajęć: wprowadzenie do tematu – odkrywanie odśnianej po kawałku postaci górnika w odświętnym stroju. Spotkanie z górnikiem, wspólne oglądanie filmu o pracy górników z komentarzem gościa, zapoznanie ze strojem górniczym: galowym i roboczym. Barbórka – poznanie postaci patronki górników (św. Barbary), rozmowa o tradycji obchodzenia górniczego święta. Krótki występ artystyczny w wykonaniu dzieci – tańce, skecze w śląskiej gwarze. Inscenizacja legendy o Skarbniku ze śląskiej kopalni – zachęcenie dzieci do improwizacji i ponownego przedstawienia inscenizacji. Rysowanie węglem śląskiej kopalni. Zabawa ruchowa taneczna do piosenki *Trojok (Zasiali górale)*. „Na śląskim podwórku” – spotkanie ze śląską gawędziarką. Zapoznanie ze śląską gwarą – próby tłumaczenia prostych słów, słuchanie opowieści o dawnych śląskich zabawach dla dzieci (np. Raps, Pytka itp.), śląskich wyliczanek. Nauka zabawy integracyjnej w kole „Raps”. „Śląskie święta w moim domu” – oglądanie filmu mającego na celu zapoznanie z tradycją i obrzędowością świąt Bożego Narodzenia w śląskim środowisku rodzinnym, zwrócenie uwagi na tradycyjną kuchnię śląską, omówienie sposobu przygotowania potraw, samodzielne przygotowanie makówek, degustacja. Spacer w okolice szybu kopalnianego. Wykonanie makiety kopalni. Wspólne czytanie wybranych wierszy Jana Brzechwy w wersji oryginalnej i tłumaczonej na śląską gwarę.

Samoocena: na „Termometrze uczuć” dzieci zaznaczają swoje samopoczucie. Im wyżej narysują czerwoną kreskę, tym bardziej podobały im się zajęcia.

Komentarz metodyczny

Jako wprowadzenie do tematu można wykorzystać zakrytą paskami papieru dużą ilustrację górnika w odświeżonym stroju bądź tablicę multimedialną i opcję „lornetka”, za pomocą której oglądamy po kawałku ilustrację. Polecam film o pracy górnika w wersji bajkowej pt.: *Bolek i Lolek. Pasowanie na górnika*. Literatura do czytania dzieciom: *Elementarz śląski* oraz *Ślązoki nie gęsi* Marka Szokłyska, a także *Brzechwa po ślonsku* w tłumaczeniu tego autora. Zabawa integracyjna „Raps” polega na tym, że dzieci siedzą w kole z zamkniętymi oczami, z rękami w tyle; chętne dziecko trzyma w rękach małą piłeczkę i chodzi za plecami kolegów, recytując wyliczankę „Szedł Raps przez rzeczkę, zgubił czerwoną piłeczkę, kto ją ma?” i pod koniec recytacji wkłada piłeczkę w ręce wybranego kolegi. Dzieci otwierają oczy i próbują odgadnąć właściciela przedmiotu słowami: „Ja jej nie mam, ma ją...”. Do zapoznania ze śląską obrzędowością i kuchnią można wykorzystać film z serii *Rączka gotuje* dostępny w internecie. Makówki to masa makowa z dużą ilością bakalii – przepis również znajduje się w zasobach internetu. Termometr uczuć to kontur termometru z podziałką, na którym dzieci zaznaczają swoje samopoczucie podczas zajęć.